

УДК 811.112.2'373.45(091)
DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.39.2.32>

ЛЕКСИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ МІЖМОВНИХ КОНТАКТІВ У ПРОЦЕСІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

LEXICAL BORROWINGS AS A REFLECTION OF INTERLINGUAL CONTACTS IN THE PROCESS OF HISTORICAL DEVELOPMENT OF THE GERMAN LANGUAGE

Труцененко І.І.,

orcid.org/0000-0003-3546-6495

*старший викладач кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Весоловський О.В.,

orcid.org/0000-0002-9836-3672

*старший викладач кафедри німецької філології
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*

У статті розглядається феномен лексичних запозичень як один із ключових механізмів мовної еволюції, що відображає інтенсивність і характер міжмовних контактів у різні історичні періоди. Дослідження ґрунтується на діахронічному аналізі розвитку німецької мови та охоплює основні етапи її історичного збагачення за рахунок іншомовної лексики. Виокремлено вплив латинської, грецької, французької, італійської, нідерландської та англійської мов, які зумовили структурні й семантичні трансформації у німецькому лексиконі. У процесі аналізу з'ясовано, що латинські запозичення античного періоду стали результатом контактів із Римською імперією, а греко-латинські терміни доби Середньовіччя були пов'язані з християнською традицією та освітою. Епоха Відродження і Реформації сприяла латинізації наукової термінології, тоді як французькі лексеми в XVII–XIX століттях репрезентували соціокультурний престиж аристократичного середовища. Італійські запозичення позначають поняття з галузей музики, архітектури та фінансів, а нідерландизми охоплюють технічну й морську лексику. Особливу увагу приділено англіцизмам XX–XXI століть, які активно проникають у всі сфери сучасного дискурсу та зазнають граматичної адаптації в німецькій мові. Наукова новизна дослідження полягає в комплексному діахронічному підході до аналізу лексичних запозичень у німецькій мові з урахуванням соціокультурних і функціональних чинників. Уперше системно окреслено історичну періодизацію запозичень за мовами-донорами та домінуючими тематичними сферами. Запропоновано поєднання структурно-лінгвістичного й культурологічного аналізу, а також здійснено акцент на граматикалізації англіцизмів як прояві сучасної мовної динаміки. У статті обґрунтовано, що лексичні запозичення не лише збагачують словниковий склад мови, а й слугують маркером соціокультурних змін, відображаючи глобальні й регіональні мовні процеси. Запропоновано також напрями подальших досліджень, зокрема у сфері семантичної класифікації, граматикалізації запозичень і аналізу мовного пуризму.

Ключові слова: адаптація, міжмовні контакти, періодизація, соціокультурний вплив, структурно-семантичний аналіз.

The article deals with the phenomenon of lexical borrowings as one of the key mechanisms of language evolution, which reflects the intensity and nature of interlingual contacts in different historical periods. The study is based on a diachronic analysis of the development of the German language and covers the main stages of its historical enrichment by foreign language vocabulary. The author emphasizes the influence of Latin, Greek, French, Italian, Dutch, and English, which led to structural and semantic transformations in the German lexicon. The analysis shows that Latin borrowings of the ancient period were the result of contacts with the Roman Empire, and Greco-Latin terms of the Middle Ages were associated with Christian tradition and education. The Renaissance and Reformation contributed to the Latinization of scientific terminology, while French lexemes in the seventeenth and nineteenth centuries represented the socio-cultural prestige of the aristocratic environment. Italian borrowings denote concepts from the fields of music, architecture, and finance, while Dutchisms cover technical and maritime vocabulary. Particular attention is paid to the anglicisms of the XX–XXI centuries, which are actively penetrating all spheres of modern discourse and undergoing grammatical adaptation in German. The scientific novelty of the study lies in a comprehensive diachronic approach to the analysis of lexical borrowings in the German language, taking into account socio-cultural and functional factors. For the first time, the historical periodization of borrowings by donor languages and dominant thematic areas is systematically outlined. A combination of structural-linguistic and cultural analysis is proposed, and the emphasis is placed on the grammaticalization of anglicisms as a manifestation of modern language dynamics. The article substantiates that lexical borrowings not only enrich the vocabulary of the language, but also serve as a marker of socio-cultural changes, reflecting global and regional linguistic processes. The author also suggests directions for further research, in particular in the field of semantic classification, grammaticalization of borrowings and analysis of language purism.

Key words: adaptation, interlingual contacts, periodization, socio-cultural influence, structural and semantic analysis.

Постановка проблеми. У контексті динамічних соціокультурних трансформацій мови відіграють ключову роль у відображенні історичних взаємодій між народами. Одним із найяскравіших лінгвістичних маркерів таких взаємодій є лексичні запозичення, які слугують свідченням міжмовних контактів і змін у комунікативних потребах мовної спільноти. Упродовж століть німецька мова зазнавала багатоетапного впливу з боку різних мов, що відображалось у збагаченні її лексичного складу словами іншомовного походження. Однак, попри наявність значної кількості досліджень, проблема системної інтерпретації запозичень як результату міжмовної взаємодії у конкретному історичному та культурному контексті залишається недостатньо вивченою. Виникає необхідність комплексного аналізу джерел запозичень, шляхів їх адаптації та ролі в розвитку німецької лексичної системи. Також актуальним є осмислення впливу таких запозичень на мовну норму, а також ідентичність, особливо в умовах активного поширення англіцизмів у сучасний період.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз наукових джерел засвідчує наявність помітного інтересу до проблематики лексичних запозичень у різних мовах, зокрема й у німецькій. У роботі О. Готько [1] увагу зосереджено на слов'янських лексичних елементах у складі німецької мови, що дозволяє розширити уявлення про двосторонній характер мовних контактів. У статті О. Слабої [2] здійснено спробу систематизації морфологічної адаптації запозичень у сучасній німецькій мові, що має безпосередній стосунок до розділу про граматикалізацію англіцизмів у межах цього дослідження. Праця О. Сухого, Т. Юрченко та В. Лісної [3] пропонує інструментально-технологічний підхід до виявлення іншомовних лексем у текстових корпусах. Цінним у контексті рецепції германізмів в українській мові є дослідження О. Дутки [4], який аналізує збагачення омонімічного складу української мови внаслідок запозичень із германських мов. Схожа тематика розглядається у роботі І. Підлужної [5], де простежуються шляхи адаптації німецьких побутових лексем у сучасній українській мові. О. Косович [6] аналізує морфологічну адаптацію англійських запозичень у сучасній французькій мові, що, хоча і виходить за межі германістики, проте ілюструє універсальність процесів граматичної інтеграції запозиченої лексики у європейських мовах. Подібна тематика висвітлюється й у статті Г. Зимовець [7], де розглядаються загальні чинники адаптації іншомовної лексики до мовної системи. Н. Юрійчук [8],

О. Кобзар [9] та Л. Архипенко [10] порушують дискусійні питання класифікації запозичень і визначення ступеня їх асиміляції, що є актуальним у зв'язку з активною експансією англіцизмів у сучасну німецьку мову.

Виділення невирішених аспектів загальної проблеми. Попри значну кількість досліджень, присвячених вивченню лексичних запозичень у німецькій мові, низка важливих аспектів залишається недостатньо опрацьованою. Насамперед, більшість наукових праць зосереджуються на описовому аналізі запозиченої лексики без достатнього урахування діяхронічного контексту мовних впливів. Крім того, малодослідженим залишається питання адаптації іншомовних одиниць у морфологічній та синтаксичній структурах сучасної німецької мови.

Мета та завдання дослідження. Метою цієї наукової розвідки є всебічне осмислення лексичних запозичень як результату міжмовної взаємодії у процесі історичного розвитку німецької мови, із наголосом на соціокультурному контексті, джерелах екзоетимологічного впливу та механізмах інтеграції запозичених одиниць у мовну систему.

Виклад основного матеріалу дослідження. Більшість науковців наголошують на тому, що лексичні запозичення постають однією з форм міжмовної взаємодії, які репрезентують контактну динаміку мов у різні історичні епохи [2–4; 6]. Як компонент словникового складу запозичення відіграють важливу роль у формуванні лексичної системи, слугуючи індикатором соціокультурних, політичних та науково-технічних впливів. Історичний розвиток німецької мови чітко засвідчує етапність і тематичну спрямованість іншомовного впливу, який відображає різноманітні напрями міжмовних контактів. Словниковий склад німецької мови акумулює лексеми латинського, грецького, французького, англійського, італійського, нідерландського та інших походжень, адаптовані до морфологічної та фонетичної системи німецької мови.

Античний період у контексті формування лексичної системи німецької мови позначений інтенсивною контактною взаємодією між германськими племенами та Римською імперією. Упродовж кількох століть римської експансії германці перебували на периферії імперської цивілізації, що спричинило тривалі соціокультурні, економічні та адміністративні контакти. Унаслідок цього процесу германські діалекти почали активно засвоювати лексичні одиниці з латинської мови, що переважно охоплювали сфери матеріальної культури, державного устрою, армії, торгівлі та буден-

ного життя. Латинські запозичення цього періоду найчастіше мають конкретно-предметне значення та позначають нові для германського суспільства явища, пов'язані з римським способом життя. Ці лексеми, інтегруючись у германський лексичний фонд, згодом стали частиною базової лексики ранньонімецької мови, наприклад: *Straße* (дорога, вулиця) – від лат. *strata* (вимощена дорога); *Keller* (підвал) – від *cellarium* (складське приміщення); *Fenster* (вікно) – від *fenestra* (віконний отвір); *Mauer* (стіна) – від *murus* (укріплена стіна); *Küche* (кухня) – від *coquina* (місце приготування їжі); *Kaiser* (імператор) – від *Caesar* (титул римських імператорів); *Pfund* (фунт) – від *pondus* (вага, міра маси); *Wein* (вино) – від *vinum*; *Markt* (ринок) – від *mercatus*; *Münze* (монета) – від *moneta*; *Ziegel* (цегла) – від *tegula*; *Fenchel* (фенхель) – від *feniculum*.

Значна частина цих запозичень збереглася до сучасної німецької мови, зазнавши, однак, фонетичної, морфологічної та семантичної адаптації відповідно до внутрішньої структури мови-реципієнта. Варто зазначити, що латинізми, запозичені в античний період, відрізняються високим ступенем інтеграції та сприймаються як автохтонні компоненти німецького лексикону, що ускладнює їхнє інтуїтивне розпізнавання як іншомовних елементів. Античний період, таким чином, заклав підґрунтя для багатовікової традиції іншомовних впливів, які супроводжували еволюцію німецької мови.

Середньовіччя позначене кардинальними трансформаціями у соціокультурному та релігійному житті германських племен, що спричинило істотні зміни у лексичній структурі німецької мови. Одним із чинників, які детермінували лексичні запозичення цього періоду, стало запровадження християнства, яке відбувалося поступово – починаючи з IV–V ст. – під егідою Римської церкви. У зв'язку з цим латина на довгі століття закріплюється як мова літургії, писемності, науки, освіти та державного управління. У цей період німецька мова активно запозичує терміни з латинської мови, пов'язані з релігійною практикою, церковною організацією, богословськими концептами, а також з філософсько-науковою традицією античного походження. Значна частина цих запозичень опосередковано походить із грецької мови – переважно через латинське посередництво, – що особливо помітно у термінах класичної освіти та гуманітарного знання. До найбільш релевантних латинських та греко-латинських запозичень належать: *Evangelium* – «Євангеліє», від лат. *evangelium*, що походить від грец. *euangelion* (добра звістка); *Theologie* – «теологія», від грец.

theologia; *Kloster* – «монастир», від лат. *claustrum*; *Kirche* – хоча за походженням германське слово (*kirika*), воно виникло під впливом грец. *kyriakon* (букв. «Господній дім»); *Messe* – «меса», від лат. *missa*; *Predigt* – «проповідь», від лат. *praedicatio*. З античної грецької, особливо в освітній і філософській сфері, надходять такі важливі лексеми: *Theater* – від *theatron*, «місце для споглядання»; *Philosophie* – від *philosophia*, «любов до мудрості»; *Bibliothek* – від *bibliothēkē*, «книгосховище»; *Demokratie* – від *demokratía*, «влада народу»; *Arzt* – «лікар», етимологічно походить від лат. *arista*, що, ймовірно, пов'язане з грец. *aristos* – «найкращий», що позначає високе соціальне або професійне становище.

Наведені приклади лексем не лише виконували номінативну функцію, позначаючи нові поняття в християнізованому суспільстві, а й сприяли формуванню концептосфери середньовічного світогляду, наближаючи германські культури до класичної спадщини античного Середземномор'я. Крім того, латина функціонувала як мова писемного фіксування знань (юридичних, медичних, освітніх текстів), що сприяло подальшій латинізації освітньої та наукової термінології.

Таким чином, лексичні запозичення середньовічної доби засвідчують не лише релігійні трансформації, а й глибоку інтеграцію німецької мови в загальноєвропейський культурний простір, який формувався на основі латинсько-грецької інтелектуальної традиції.

Епоха Відродження (XIV–XVI ст.) та період Реформації (кінець XV – початок XVII ст.) були важливими етапами в історії європейської культури й науки, що безпосередньо вплинуло на мовну ситуацію в німецькомовному ареалі. Головними чинниками лексичного розвитку в цей період стали розвиток друкарства; активізація перекладацької діяльності, зокрема перекладу Біблії Мартіном Лютером; формування системи університетської освіти; зростання загальної освіченості населення; секуляризація знань і вихід філософсько-наукової думки за межі церковної монополії. Ці явища сприяли масовому проникненню до німецької мови нових термінів переважно латинського походження, зокрема у сфері гуманітарного знання; природничих наук; правознавства і суспільних наук; освітньої термінології. Запозичення цього періоду мали, на відміну від ранньосередньовічних церковних запозичень, не лише культово-релігійний, а й інтелектуально-науковий характер.

Крім абстрактної термінології, латинські слова позначали також предметно-побутові реалії, які були актуалізовані під впливом ренесан-

сного урбаністичного та інституційного розвитку. До найтипівіших прикладів належать: Fenster (вікно) – від fenestra; Mauer (стіна) – від murus; Küche (кухня) – від coquina; Kaiser (імператор) – від Caesar; Pfund (фунт) – від pondus; Schule (школа) – від schola; Studium (навчання, студії) – від studium; Disziplin (дисципліна) – від disciplina; Doktor – від doctor; Universität – від universitas; Argument – від argumentum; Formel (формула) – від formula.

Таким чином, у добу Відродження та Реформації латинська мова, втрачаючи статус виняткової сакральної мови, натомість трансформується в джерело універсальних інтелектуальних кодів, які інтегруються у розвинутий лексичний корпус німецької мови.

Період XVII–XIX століть у лінгвістичній історії Німеччини позначений активною галоманією, що виявилась у масштабному впливі *французької мови* на лексичну систему німецької. Це зумовлено цілою низкою соціополітичних і культурних чинників: зростанням престижу французької мови як мови міжнародної дипломатії, культури, придворного етикету та інтелектуального життя в епоху Абсолютизму, а також розширенням контактів між Францією та німецькомовними державами в межах Священної Римської імперії та в пізніший період буржуазних перетворень. Французька мова, яка тривалий час виконувала функцію lingua franca європейської аристократії, проникала до німецького лексикону передусім через сфери, пов'язані з вищими верствами суспільства: світське життя, мода, кулінарія, мистецтво, театр, військова справа, політика та бюрократія. Особливістю французьких запозичень є їхня належність до культурно-побутового та номінативного пласта, що відображає нові соціальні ролі, професії, стилі поведінки та речові реалії. Значна частина цих лексем має тенденцію до часткової або повної адаптації до німецької морфологічної системи, однак зберігає сліди фонетичного і графічного оригіналу.

До типових і найуживаніших французьких запозичень належать: Büro – від bureau (офіс, канцелярія); Chance – від chance (випадок, можливість); Mode – від mode (мода); Boulevard – від boulevard (широка вулиця); Etage – від étage (поверх); Rendezvous – від rendez-vous (зустріч); Friseur – від friseur (перукар); Portemonnaie – від porte-monnaie (гаманець); Konfekt – від confit (солодощі); Depot – від dépôt (склад, сховище); Cousine – від cousine (родичка); Manier – від manière (манера, поведінка); Parfüm – від parfum (парфуми); Salon – від salon (вітальня, світський

салон); Trottoir – від trottoir (тротуар). Французькі запозичення були не лише результатом міжмовних контактів, а й свідченням асиміляційних процесів у мові – інтеграції культурно маркованих одиниць у побутову лексику, що відображала престиж і авторитет французького культурного дискурсу. У німецькій лексичній системі ці одиниці нерідко функціонували як ознака соціальної належності мовця до «вищого» класу або освіченої еліти.

Таким чином, французький лексичний вплив цього періоду був не лише кількісно значущим, а й якісно показовим у плані соціолінгвістичного маркування та мовного стилю, залишаючи помітний слід у структурі сучасної німецької мови.

Італійські лексичні запозичення в німецькій мові мають чітко окреслену культурну та функціональну спрямованість і здебільшого пов'язані з періодом пізнього Середньовіччя та епохи Відродження (XIV–XVI ст.). Саме в цей період Італія стає осередком європейського гуманізму, мистецтва, архітектури, банківської справи та музичної культури, що зумовило значний авторитет італійського культурного простору на теренах Західної Європи. Лексичні запозичення з італійської мови надходили до німецького лексикону як безпосередньо (внаслідок торгівлі, подорожей, культурного обміну), так і опосередковано – через французьке або латинське посередництво. Основними каналами поширення італійської лексики стали: інтенсивні торговельні відносини з італійськими містами-державами (Венеція, Генуя, Флоренція), участь німецьких митців і музикантів у художньому житті Італії, а також вплив римської католицької церкви.

Запозичення з італійської мови охоплюють передусім такі тематичні сфери, як: музична термінологія, яка донині зберігає італійську етимологічну основу в усіх європейських мовах: Sonate – від sonata; Konzert – від concerto; Violine – від violino; Crescendo, Forte, Piano – незмінно вживаються як музичні інструкції; архітектурна лексика: Balkon – від balcone (відкрита тераса або виступна архітектурна конструкція); Loggia – від loggia (аркада); Fassade – хоча слово поширене й у французькій мові, первісне джерело – італ. facciata; фінансово-економічна термінологія: Bank – від banca (з лавки для грошових операцій у середньовічних італійських торговців); Konto – опосередковано через фр. compte, первісно італ. conto (рахунок); Bilanz – від bilancio (баланс); інша культурно-побутова лексика: Lazarett (від lazzaretto) – назва ізолятора для хворих; Gondel – від gondola, традиційний італійський човен; Spaghetti, Pizza, Risotto – елементи

гастрономічної культури, які вийшли за межі національного вжитку у XX ст., однак історично мають довший період інтеграції.

Італійські запозичення значною мірою зберігають свій національно-культурний колорит і часто сприймаються як маркери естетики, витонченості або інтелектуальної сфери. Їхній вплив на німецьку мову є прикладом культурно вмотивованого лексичного збагачення, що ілюструє динаміку культурної рецепції та естетичного орієнтира на італійську модель культури.

У пізньому Середньовіччі та в період Раннього Нового часу спостерігається посилення *німецько-нідерландських контактів*, що мало потужний вплив на лексичну систему німецької мови. Причинами цього стали інтенсивні торговельно-економічні зв'язки між Ганзейськими містами та портами Північного моря, а також міграція ремісників, моряків і купців, які перебували у постійному міжмовному контакті. Особливістю нідерландських запозичень є їхня прагматична спрямованість: вони охоплюють насамперед сфери ремесел, техніки, судноплавства, будівництва, а також матеріальної культури.

До найбільш репрезентативних нідерландських лексичних запозичень у німецькій мові належать: *Schippe* – від нід. *schop* (лопата, землекопальний інструмент); *Pump* – від *romp* (насос, гідравлічний пристрій); *Koks* – від *kook* (кокс, продукт переробки вугілля); *Treck* – від *trek* (пересування, рух – у сучасному значенні: *Treking*); *Pritsche* – від *prits* (ложе, нари); *Backbord* і *Steuerbord* – морські терміни для позначення лівого і правого борту, вживані в навігації; *Matrose* – моряк (від *matroos*); *Fracht* – вантаж (від *vracht*); *Schute* – баржа, плавучий вантажний засіб (від *schuit*); *Knapp* – від *knar* (туго, обмаль; також пов'язано зі значенням «спритний», «розумний»).

Більшість нідерландизмів здебільшого зберегли свою семантичну конкретність, номінативну функцію та технічну нейтральність. Вони мають високий ступінь асиміляції й, на відміну від, наприклад, французьких або англійських запозичень, рідко сприймаються як іноземні елементи в сучасній німецькій мові.

Таким чином, нідерландські запозичення є важливим пластом контактної лексики, що відображає економічну інтеграцію, технічний прогрес і міжкультурний обмін у північноєвропейському регіоні.

Новітній етап розвитку німецької мови (від початку XX ст. до сьогодення) ознаменований інтенсивною експансією *англійської мови*, що є результатом домінування англomовного куль-

турного простору, а також технологічного лідерства країн, де англійська виступає основною або міжнародною мовою комунікації. Англiцизми – один із найдинамічніших і найпродуктивніших шарів запозиченої лексики в сучасній німецькій мові. Вони охоплюють широкий спектр лексичних полів, зокрема: інформаційні технології (*Computer, Laptop, Software, Hardware, Internet, Download, Login*); бізнес і економіка (*Job, Manager, Marketing, Start-up, Sale*); медіа і комунікації (*Chat, Stream, Feedback, News, Update*); молодіжна культура і повсякденне спілкування (*Cool, Hip, Team, Smartphone, Follower*).

Особливістю англiцизмів є висока швидкість їхнього засвоєння та поширення через цифрові платформи, ЗМІ, рекламу, кіноіндустрію й соціальні мережі. Значна кількість таких лексем не лише входить у пасивний лексичний запас мовців, але й активно граматикується, тобто підлягає внутрішній морфологічній адаптації до норм німецької мови. Серед типових прикладів граматичної адаптації можна виокремити: *downloaden* – «завантажувати», з утворенням форм *er hat downgeloadet*; *chatten* – «спілкуватися в чаті» (*ich chatte, gechattet*); *liken* – «ставити в подобання», *geliket*; *swipen, scrollen, googeln* – аналогічні продуктивні неологізми. Такі дієслівні утворення активно змінюються згідно з німецькою дієвідміною, що свідчить про високий рівень засвоєння іноземних елементів у граматичній системі. Однак не всі англiцизми проходять повну адаптацію – значна частина з них зберігає оригінальну графіку, фонетику або форму множини (*Teams, Updates, Downloads*).

У лінгвістичному і соціокультурному аспектах англiцизми викликають значну дискусію. З одного боку, вони сприяють лексичному оновленню мови, забезпечуючи експресивність, точність і міжнародну зрозумілість комунікації. З іншого – вони становлять виклик для мовної ідентичності, викликаючи занепокоєння щодо витіснення національної лексики, спрощення мовного вираження та фрагментації мовної норми.

Отже, англiцизми XX–XXI століть репрезентують новий етап лексичної інтеграції, у якому відбувається не лише запозичення, а й трансформація внутрішньомовних механізмів під впливом глобальної англійської мови.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У результаті проведеного дослідження встановлено, що лексичні запозичення є важливою складовою історичного розвитку німецької мови, яка відображає інтенсивність міжмовних контактів у різні епохи. Вплив латинської, грецької, французької, італійської, нідерландської та

англійської мови на лексичну систему німецької мови був зумовлений конкретними соціально-історичними умовами: від римської експансії, християнізації та реформаційного руху до індустріалізації, колоніальної політики та модернізаційних процесів. Кожен історичний період надав німецькій мові власні лексичні інновації, що репрезентують відповідні культурні, технічні або ідеологічні новації. Латинізми та грецизми стали основою релігійно-філософського й освітнього дискурсу; французькі та італійські слова позначали елементи високої культури, мистецтва, моди; нідерландизми обслуговували технічну та торговельну сферу; натомість англіцизми охопили майже всі сфери сучасного життя – від циф-

рових технологій до повсякденного мовлення. Запозичення не лише збагачують лексичний склад, але й спричиняють системні зміни в граматиці, словотворі та стилістиці мови. Вони є водночас ресурсом інновації й предметом лінгвістичної критики, особливо в контексті мовного пуризму та дискусій щодо мовної ідентичності.

Перспективи подальших досліджень у цій галузі відкривають широкі можливості для аналізу ступеня адаптації іншомовної лексики, її дериваційного потенціалу, семантичної динаміки та впливу на мовні норми. Особливо актуальності набуває дослідження запозичень у цифровому дискурсі, мас-медіа і молодіжному жаргоні, де міжмовні контакти виявляються найактивніше.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Готько О. Слов'янські лексичні запозичення в німецькій мові. *Молодь і ринок*. 2014. № 1(108). С. 93-96.
2. Слаба О. В. Морфологічна адаптація запозичень у сучасній німецькій мові. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. № 8, т. 2. С. 36-39.
3. Сухий О. Л., Юрченко Т. А., Лісна В. М. Реалізація макету системи пошуку запозичень в текстових масивах. *Наука, технології, інновації*. 2022. № 4. С. 102-106.
4. Дутка О. Я. Збагачення омонімічного складу української мови внаслідок запозичень із германських мов. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2021. Т. 32 (71), № 2, ч. 1. С. 20-26.
5. Підлужна І. А. Шляхи пристосування німецьких лексичних запозичень зі сфери побуту до системи сучасної української мови на різних рівнях. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2021. Т. 32(71), № 3, ч. 1. С. 44-49.
6. Косович О. Адаптація англійських запозичень у морфологічному аспекті в словнику сучасної французької мови. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2021. Т. 32(71), № 4, ч. 1. С. 268-277.
7. Зимовець Г. В. Чинники процесу адаптації запозичень до системи мови. *Мовознавство*. 2021. № 6. С. 24-39.
8. Юрійчук Н. Д. Дискусійні питання теорії іншомовних лексичних запозичень. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*. 2020. Т. 31(70), № 4, ч. 1. С. 148-154.
9. Кобзар О. І. Особливості запозичень з англійської в німецькомовному глосарії часу пандемії ковід-19. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: «Філологічні науки»*. 2020. № 4. С. 59-66.
10. Архипенко Л. М. Особливості адаптації запозичень із німецької мови в системі української економічної термінології. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2017. Спецвипуск. С. 26-29.